

Nionde roten, tomt 46

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Spannmålgatans norra sida

Elfte roten 1657h–70

öster om östra hamnen

Olof Komming rotemästare i denna rote 1637

Anna Olof Kommings 1637: 2 mtl, 1639: 0 mtl, 1640–43 1644: 1 mtl

(Jfr Erik Olufsson Komming: fadern)

Erik Olufsson Komming Ingeniör 1647: 2 mtl, 1648: 3 mtl, 1649: 2 mtl, 1666, 1671–74, 1676–81: 1 tomt, M1676; 1 tomt, Gustavi tomtöreslängd. Ej bebyggd 1670.

Henrik Olsson Komming 1675

Henrik båtsman 1674–76

Jonas Wijnroth begärde 1693 några gode män, som värderade sal ingenjören Erich Kommings gård på Spannmålgatan, eftersom arvingarna ”hwar för sikh med gårdabyttet, serskieltdt blifua, emädan dhet nu öfwer 5 åhrs tijdh bortåth Gården alt stilla afftaget, sedan sahl swärmodren blef begrafwen”. (Denne Jonas Wijnroth begravde två barn i Gustavi förs 1692.) I februari begärde han att få arrendera halva sal *Mattis Assmundssons* hamn vid Stigberget, som *Carl Thorssons* arvingar ägt. Hamnen var förfallen, varför han begärde billigt arrende. Han var fadder i Kristine i oktober 1696 tillsammans med bl.a. ”den s k Hamburgske skallmeijblåsarens” fru, när löjtnant *Rosenkrantz* lät döpa sin med okänd fader födda dotterdotter *Maria Dorothea*. Jonas Winroths arvingar sålde 1713 gård till *Anders Bonde* i Haga (mag. prot. 1713, 61) (EIIa:9, 9.3.1693).

Den 9.3.1693 beslöts att borgaren *Oluf Krook*, *Måns i Kåhög* och murmästaren *Bengt Bengtsson* skulle besiktiga och värdera avlidne ingenjör Erik Kommings hus och gård på Spannmålgatan.

Den 20.2.1696 lagbjöd minörlöjtnant Johan Messenius hus och gård på Spannmålgatan mellan Spåregården å östra och sal Jon Kruses gård å västra sidan, som han tillhandlat sig av sal Erik Kommings arvingar för 320 rdr kurant.

1699 klagade *Beata*, *Rebecka* och *Maria Komming* över att överminören Johan Messenius hittills endast hade betalt 246 rdr av köpesumman på 320 rdr. Resten 74 rdr skulle han avsätta på rådhuset till en broderlott. Den broder, som pengarna var avsedda för, hade icke varit i Sverige på 30 års tid, inte sedan den stora eldsvådan var i Göteborg, då allt blev uppbränt. Deras avlidna föräldrar miste hus och gård. Nu visste man inte om han var levande eller död. De begärde därför resterande belopp. Pengarna skulle användas till att reparera deras föräldrars grav på Askims kyrkogård.

Kanske var det för att komma ut med de 74 rdr, som överminören Johan Messenius 26.6.1699 pantsatte sin gård på Spannmålgatan mellan sal Johan Kruses bakgård i väster och Spåregården å östra sidan till banken. *Anders Carlsson* caverade för hälften. *Johan Sörman* för resten (AIIb:4).

Vid ny pantsättning den 23 okt 1703 angavs Messenius gård ligga mellan *Johan Kierrulf* i väster och konstapeln *Hans Staaf* i öster: denna gång lånade han av hospitalet.

1715 värderades Johan Messenius tomt till 100 d smt, husen till 280 och lösöret till 50 d smt. De båda hyresgästerna *Nils Larsson* och *Burchardus Johansson* hade lösöre för 20 d smt var.

Överminören Johan Messenius hustru berättas 1717 heta Ingrid Nilsson: Där bodde då också soldatänkan *Annika Billing*, klädesmakaren *Sven Holm* med hustru *Ellika Eriksdotter* och fattiga soldatänkan *Karin Svensdotter*.

Johan Messenius står kvar som ägare 1720, men 1725 hade handelsmannen Johan Kierrulf övertagit även denna gård. Där bodde emellertid också styckjunkare *Johan Metzenius* (Messenius) och betalade 40 d smt i hyra. I generalmönsterrullan för artilleriet i Göteborgs och Bohus län 1725 under generalmajor *Niclas Rappe* förekommer styckjunkare Johan Anders Metzenius, 35 2/3 år gammal, som hade tjänstgjort vid artilleriet 12 2/3 år, var gift och född i Göteborg.

Någon gång mellan 1730 och 1735 övergick gården till skraddaren Joakim Kröger, född 14.4.1706, vilken fick burskap 1712. Joakim Krögers hustru står för gården i tomtöreslängden 1734 Hon bör vara identisk med den Cecilia Kröger, som i februari 1751 uppsändes till Stockholm för att undervisas i barnmorskekonsten: mannen uppgavs vara en sinnessvag skraddare (Berg II:5–6, 401).

Den 7.9.1761 lät borgaren Olof Holm första gången uppbjuda en på Spannmålgatan emellan handelsman herr Lars Schröder å västra och tunnbindaren Anders Bergs å östra sidan belägen hus och gård, som han köpt 3.7.1752 av hustru Cecilia Kröger för 1 125 d smt (30-penning 37 daler, 16 öre). 1752 begärde Olof Holm hökerirättighet. Han hade först någon tid tjänat hos rådmann *Olbers* och där fått öva sig i skrivande och räknande. Sedan hade han i hela åtta år tjänat överste *Browald*. På grund av sina tilltagande år var han nu betänkt att skaffa sig en egen rörelse och ett litet hus (EIIb:69, 24.1.1752). Burskap erhöll han 13.7.1753. Olof Holm anmälde 1752 (EIIb:120 den 27 mars s å) att hans uppsåt var att i enlighet med Kungl. Maj:ts brev av den 7 okt s.å. utan speciella privilegier som borgare och hökare i staden få tillverka allehanda slags snus av Rape Carotter och Cardus. Han begärde magistratens samtycke. Nästa år den 28.2.1768 avled Olof Holm. Han efterlämnade 14 109 d smt, därav hus med hel tomt på Spannmålgatan mellan handlanden Lars Schröder och tunnbindaren Lars Berg, värt 4 300 d smt, samt tre ödetomter ägda tillsammans med hökare *Sven Österberg* och värda 450 d smt. Dessa ödetomter i hörnet av Spannmåls-, Torg- och Kvarnbergsgatorna såldes av förmyndarna *Niclas Bolander* och *Olof Hasselroth* för Olof Holms och hans före honom avlidna hustru Anna Eklings omyndiga barns räkning, dvs för sonen *Anders* och dottern *Anna Sophia Holm*.

Motiveringen var att ödetomterna icke gav ringaste avkastning utan blott drog utgifter som tomtören, brandvaksavgift och inkvarteringspengar (EIIb:131 och EIIb:133).

Undervåningen i hus och tomt nummer 46 på Spannmålgatan mellan hökare Lindströms änka i öster och Abraham Andersson i väster, värt 460 rdr specie, omtalas i bouppteckningen den 20.5.1790 efter hökaren Olof Holms son Anders Olofsson Holm, född 1745, död 12.8.1788. Anders Holm hade fått burskap som hökare 17.12.1784 och efterlämnade änkan Christina Hemmingsson.

Hos Anders Holm bodde i hans halva av gården bagaren *Benjamin Kiellberg* (1785), målaren *Rodhins* änka (1786) och målaren *Johan Liljedahl* (1787). Den andra halvan av gården ägdes 1785–90 av jungfru Anna Sophia Holm. Vid branden 3–4.3.1794 delade hon gården med förre

lantmätaren Jacob Bredberg, född 1723 i Kyrkfalla socken, son till *Jonas Bredberg* och *Kristina Fägervall* (Viktor Ekstrand: Svenska lantmätare nummer 2340). Han avlade examen 1747, blev vice kommissionslantmätare i Skaraborgs län 1762–68. ”Sedan utan göromål och i stor fattigdom”. Gift 1752 med Eleonora Sofia Planting-Gyllenbåga, född 1726, död 1785, dotter till kornetten *Gustaf Wilhelm P-G*.

Auktion hölls förgäves den 26.2.1795 på avbrända tomten 46 vid Spannmålgatan med befintlig välvd källare av gråsten på begäran av karduanmakare *Lorentz Holmberg* som förmyndare för avlidne hökaren Holms omyndige son *Olof Adolph Holm*, förre lantmätaren Jacob Bredberg och jungfru Anna Sophia Holm genom handelsman *Peter Conrad Roloff*. Ödetomten inropades den 28.4.1795 av jungfru Anna Sophia Holm för 105:24 sp rdr.

Ödetomten ägdes 1800 av jungfru Holms arvingar och 1807 av fabrikören Claes Habicht, som då ägde 10.46–49, varav blott 10.48–49 var bebyggda med hus.